

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ГАЗЕТА,

орган української соціалдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 4. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

== 40 сот. ==

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:

— „ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., —

I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

а розказ генерала Розвадовського видаємо нашу газету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинемося тільки з konieczности, бо не хочемо позбавити наших читачів свого рідного слова.

Наша газета.

Видючи 1. число „Вперед“ ми зазначили, що переміємо його на дневник, коли на се обставини дозволять. Наше й наших Товаришів та Товаришок гаряче бажання сповнилося. „Вперед“ виходить кожного дня!

Та не так виглядає він, як ми того від серця бажали би. Тяжить на нашій українській робітничій газеті воєнне пятно. Не можемо писати в ній того, чим занята думка й серце кожного з нас, кожного Українця та Українки так тут у Львові, як і по тамтій стороні фронту.

Польські буржуазні газети переповнені статтями та всякими нотатками зверненими проти нас, Українців. „Bandy“, „hajdamaki“, „opryszki“, „chamu“ — се ще найделкатніші назвиска, якими польські журналісти обиджують нас Українців, ті самі польські журналісти, що проповідують „демократію“ і чваняться своєю „висою“ культурою.

Нам не можна писати про те, що ми переживаємо кожного дня. Не можна писати про ті щоденні тортури, ревізії, арештування, не можна наводити фактів, писати про наджиття з різних сторін.

Та живемо надією, що обставини вкорті переминаять та будемо могли користуватися зі справжньої свободи друкованого слова.

Нікому з нас не вільно упадати тепер на дусі. Перетерпів наш народ нещодно лихо, тож зможе перетерпіти ще одно. Не могла нас знищити з лиця землі довговікова неволя, не знищить нас і теперішній час. Не знищить, а загартує!

Горі серця!

Події на Україні.

Польська агенція телеграфічна (ПАТ.) доносить, що тов. Петлюра обсадив при помочи відділу стрільців Київ, Бердичів і ще одно місто. Прогнав московфільське правительство Скоропадського.

Після нестверджених ще вісток, які ми одержали, тов. Винниченко входить в склад нового правительства і що новий кабінет мав проголосити прилучення всіх українських земель бувшої Австро-Угорщини (отже Західньо-Української Республіки) до Придніпрянської України.

Тов. Петлюра буде мати багато труда із російським генералом Деніном, котрий проголосив себе диктатором всієї Росії і йде зі своєю армією з Підкавказя на Україну, Москву і Петроград, щоб реститувати царську Росію. Він буде мати тяжке завдання побороти большевицьке правительство і цілу Україну. Як подають останні вісти, українське правительство злучилося з большевиками проти Деніна і Скоропадського.

Самоозначення народів.

Те слово не є ніяким новим обявлінням. Воно було давно вже угольним каменем соціалдемократії, лише що соціалдемократія все і всюди підчеркувала зрівняння класове, себто рівність політичну й господарську, через те формала самоозначення не була можетою яркою і буржуазні класи не звертали на те великої уваги.

Буржуазна класа так була засліплена коронованими головами і так свято вірила в їх чаро-

дійну силу та святість дотеперішнього ладу, що навіть не приходило їй на думку, що те слово: „самоозначення“ набере одного разу дуже великого значіння. Треба було, щоб аж один може наймогутніший із їх класи вимовив те слово, щоб вона прикладала до сього слова сяке-такє значіння. А сказав його Вільзон. І так як доробкевич все є брутальним для бідніших від себе а плазом і малпою перед багатшим і могутнішим, хоч те друге його дразнить, так і тут, хоч може буржуазній класі те слово не конче подобалося, але що його сказав наймогутніший із її класи, отже вона, буржуазія, прилянула йому. Буржуазні газети малпували й вихваляли Вільзона за те слово, гейби він був винахідником чогось нового.

Вільзон може й не дуже вглублювався в те слово і може сказав його більше кокетливо для Франції, Бельгії і Сербії а на пострах для Австрії і Німеччини. Тепер певно він жалує його, бо з його кокетливости і погрози народи витягнули зівсім інші конвенції. Бо, поминаючи вже кончені й дійсні причини, не то, що він був моральною пілпорою того, що розлетілася Росія, Австрія, Німеччина й розлетіться Турція, але народи поширили значіння самоозначення і на внутрішній устрій своїх держав.

В сути річі самоозначення народів не можна обмежувати лише до того значіння, що нарід має сам ршати, куди він має належати, але й сам має ршати, як має бути в нього форма правління і яка має бути форма господарства в його домі, в його державі.

І так як перше буржуазія плескала Вільзону і малпувала за ним, так тепер знов лижеться до його, щоб він нехтував своє слово йшов і з помічю проти виконання самоозначення. Вільзон справді перестав вже деклямувати й не проголошує своїх мудрощів, а мовчки помагає своїм братів. Він мовчки годиться на карні експедиції, які всі є звернені проти самоозначення народів.

Сьогодні війська Америки, Франції і Англії, отже війська, які тішаються опікою вуйка Вільзона, йдуть до Росії, щоб здоптати самоозначення російського народу, бо форма російського ладу не подобається Вільзону і збртаній з ним буржуазії Росії. Війська Франції йдуть на Україну, щоб прийти в поміч українській буржуазії і здоптати самоозначення самостійности українського народу. По те саме йдуть війська антану в Австрію і по те саме кокетує буржуазія шляхотсько-польська в нас, щоб здусити самоозначення свого польського народу, який хоче видертися зпід гнету шляхотського ладу і завести демократичний лад, та щоб поміг тій самій шовіністично-шляхотській класі приборкати Українців, які одноголосно сказали, що мусять скинути шляхотське ярмо.

І та сама шляхотська буржуазна класа, яка так голосно плескала Вільзону, тепер кличе того сьмого Вільзона сюди по те, щоб він подоптав те, що голосив перед цілим світом.

Але так як буржуазія перечислилася на викликанню війни, так само перечислилась буржуазія на тих карних експедиціях. Бо хоч робочі верстви Франції, Англії, Італії і других пупів Вільзона тепер ще може під впливом крісових тріумфів своїх держав спокійно приглядаються тим карним експедиціям, то коли вони троха остигнуть і приглянуться, пошто то їх гонять по чужих краях, коли вони побачуть, що вони йдуть боронити інтереси пануючих клас, що вони йдуть скріпляти силу своїх буржуїв, то ті робочі верстви тих держав запротестують проти таких нелюдських заходів і самі ще піднесуть свої пролетарські кличі до пануючої сили.

Треба сумніватися, щоб робочий народ Франції, щоб сини тої свободололюбивої, тої больної, революційної Франції хотіли бути жандармами Європи, гнобителями самоозначення європейського робочого народу. Чи скорше, чи пізніше ми дочекаємося того, що ще раз будемо мати дезертирів з жандармських позицій, дочекаємося другого безладного повороту військ і ще раз будемо мусяти хоронити наші краї перед голодним, повертаючим в найбільшій безладдю військом антану.

Буржуазія антану не бачить сього, але та катастрофа є для неї неминучою, а наша буржуазія не бачить знов того, що вона ще раз буде потрясеною вдруге до останніх конвенцій і що ще наразі другий раз цілу країну на другу дуже тяжку розправу.

Краще, далеко краще, бо без великих дальших жертв, моглаби буржуазія обминути ту катастрофу, коли би вона без того жандармського експерименту доброю волею пристала на самоозначення приналежности народу, на самоозначення політичного ладу і на самоозначення господарського ладу своїм таки народом. Хоч всякий порід є тяжкий і навіть часами кривавий, то той порід мігби обійтися без операції чужих лікарів. Але, але! Чи буржуазія любила коли свій нарід?

Події в Польщі.

Недалекий ще протяг часу ділить нас від сеї хвилини, коли в Польщі правила „найдостойніша“ регенційна рада з архієпископом Каковським, князем Любомірським і Радивилом на чолі. Не завиваючи правди в бавовну, сказати можна, що „власть“ регенційної ради зродилася з пруського і австрійського жерела і опиралася на пруських і австрійських багнетах. Власть регенційної ради була дуже проблематична, de facto рада робила все, що подиктував їй німецький генерал-губернатор Беселер.

Стан річий радикально змінився, як упав австрійський і німецький мілітаризм. Упали безповоротно концепції австро-польської чи прусо-польської розвязки, регенційна рада стратила всякий вплив в Польщі й до влади прийшов польський народ. В першу хвилину „власть“ опинилася в руках народових демократів і на першу скрипку заграв Гломбінський. Однак панування народових демократів тревало сього кілька днів і впало з сею хвилею, як з німецької тюрми повернув Пілсудський, що став диктатором Польщі і який поручив тов. Морачевському утворити соціалістичний кабінет. Тепер над Варшавою повіває червоний прапор.

Та ніде правди діяти. Становище соціалістичного варшавського правительства є дуже трудне. На се складаються стан внутрішній, як і зовнішні обставини. За чотири роки війни Росія, Німеччина й Австрія зруйнували до тла господарське житте Польщі. Фабрики поруйновані, або стоять нечинно, селянство знищене безчисленними безоглядними реквізиціями, краєві фінанси в оплаканім стані — бо буржуазія не хоче підписувати державної позички, дорожнеча зростає до небувалих в світі розмірів, населенню в містах грозить голод, шириться бандитизм. До всіх сих злиднів прилучається політична боротьба партій. Буржуазія поставилась ворожо до соціалістичного правительства, яке хоче спаралізувати при помочи т. зв. реконструкції кабінету. Людова партія з Вітосом на чолі відіграє ту саму нездещидовану роль, яку відігравали свого часу соціальні революціонери в Росії. Саме становище диктатури Пілсудського в многих чертах нагадує під кожним оглядом се становище, яке займав диктатор Керенський. Такий є стан річий в конгресовій Польщі.

Ще гірше представляється справа на окраїнах Польщі. Краківська ліквідаційна комісія прямо ігнорує варшавське правительство й уконституовується як окреме правительство, яке все ще звертає свої погляди на Відень, доказом чого є, що задержує в силі всі давніші австрійські закони й розпорядки, задержує цілий давній австрійський бюрократичний адміністративний апарат, а навіть замовило собі в австро-угорським банку обвизнінені коронові банкноти.

На свою власну руку веде польську політику тимчасовий львівський Комітет. Здається, рука в руку з тимчасовим комітетом іде люблінська група, яка, по інформаціям польських дневників, висилає свої військові відділи на Волинь і провокує в сей спосіб війну з Придніпрянською Україною.

Познанські посли прямо зірвали всякі зносини з варшавським правительством і з вістий, які подає львівська міщанська преса, можна догадуватись, що в Познанщині назріває конфлікт між Поляками а німецькими робітничими й жовнірськими радами.

В таких стані знаходиться тепер революційна Польща. Соціалістичне варшавське правительство, як хоче удержатися при власті, мусить безпровадно й консеквентно та без ніяких компромісів ввести в життя цілу соціалістичну програму й доложити всіх зусиль, щоби помиритися з сусідніми народами, в першій мірі з обома українськими республіками і німецькою республікою. В сім лежить спасення Польщі!

Воєнна ситуація.

„Начальна Команда польських військ на Східню Галичину“ оголошує дня 29. с. м. отсей комунікат: На північ і схід від Львова не було важніших подій. На полудне від Львова ударили відділи підполк. Токажевського, підпомагані пандирними поїздами в напрямі Давидова, відкидаючи чисельно сильнішого і артилерією уоруженого неприятеля поза Старе Село і розбиваючи сильні хлопські банди в Жиравці та Черепині. Забрано 30 полонених і 3 машинні кріси.

Комунікат з дня 30. листопада: На полудневий схід від Львова польські відділи відкинули сильніші українські сили, спомогані артилерією з Наварії, Маличків та Солонки великої в полюдневий напрямі. Забрано полонених. Польський пандирний поїзд острілював Пустомити. Дня 29. листопада відперто більший наступ на Руську Раву з великими стратами для неприятеля. Впрочім ситуація незмінена.

Польські газети доносять: Українські банди забрали з собою згід Хирова 21 єзутів і зрабували провіанти. — Укр. сольдатська гуляє в Станіславові; забирають так військовим як і цивільним ціле їх майно. Польська людність дуже герпить від укр. сольдатески. — Бойові операції коло очищення львівського округу з укр. хлопських ватаг ідуть дуже гарно. Те саме й в самбірськ. За кільканадцять днів буде всьо в порядку. Карність і дух в війську знамениті. Укр. полонених (понад 1.500 людей) висилається до західної Галичини. — Методи Залізників і Гонті не перестарілися: Українці палять села; підпалили Давидів, Старе Село, Білку шляхотську. — Польські патрулі розбили банди укр. дезертирів, що від кількох днів непокоять підміське населення Львова та доокочичних сіл.

Що чувати нового?

Польський Тимчасовий Правлячий Комітет (Т. К. Р.) оголошує між иншим таке: Від кількох днів кружати по Львові подавані з уст до уст вісти про якийсь пригтовлюваний сим чи другим сторонництвом переворот („zamach stanu“). Сі вісти, які з розмислом ширють ворожі Полякам чинники (отже мабуть Українці та Жиди — Ред.), мають мету та виразну ціль: внести в польську суспільність заколот та занепокоєння.

В склад Тимчасового польського Правлячого Комітету входить шестий польський, соціаліст, учитель тов. Юліан Смуліковський.

Мировий конгрес не скоро збереться. Антанта дотепер не поробила ще ніяких пригтовань до мирового конгресу. Німецькі газети заповідають, що конгрес може розпочатися шойно в січні.

Кс. архієпископ Більчевський видав пастирський лист о братерстві та любови братніх народів.

Скандинавські публіцисти й політики на зборах в Штокгольмі заложили протест проти погромів Жидів у Польщі. Збори признали резолюцію, в якій стверджують вину польських проводирів та жадають їх укарання.

Мадярські газети доносять, що Мадяри опустили вже Семигород.

В німецькій Республіці ідуть горячкові пригтовлення до конституанти. В виборах брати ме участь коло 40 мільонів виборців (мущин і жінок).

В Чехії утворилася шляхотсько-республіканська партія під назвою: „Консервативно-республіканська партія“.

Як „Morgenzeitung“ доносить, відбулася у Відні в днях 27. і 28. листопада конференція послів Райцеса і Брайтера з послами Данії, Голяндії, Швеції і Швейцарії в справі останніх подій у Львові.

З Константинополя доносять, що в Палестині утворилося перше сіоністичне правительств.

В. ВИННИЧЕНКО.

Було так тихо...

Було так тихо... Вже вулиця спала; на небі місяць сумно усміхався, сніг під санками сухо скрипів; мертво спокійно жандарм мій сидів. „Воля святая, прощай, дорога! Довго не бачитиму тебе, кохана“. Ось вже чорніють ворота тюрми. Дома ми, брате, на довго вже дома! Ліжко з хробацтвом, сінник із соломою, кусничок неба, та стіна докола... Страшний візнич, невеликий мій дім!... Там за стіною, на далекій волі, в життєвій боротьбі, упертій, жорстокій вмирати-муть други та вороги, яж, візнич, тільки.. чекатиму. І підуть роки за роками, забудуть мене други та вороги, інших вестимуть вже у тюрму — яж, візнич, буду тільки ждять. Та не даремно прибитий тугою чекатиму; розігне народ спину, впадуть окови, розсіється тьма, впаде за нею, візнич, й тюрма!

НОВИНКИ.

— Кольпортама нашої газети дуже утруднена. Хлопців, що розносять „Вперед“ біють на вулицях та нищать газети. Трафікам грозять бойкотом. Нам здирають наші вивіски. Супроти того звизаємо всіх наших товаришів, товаришок та прихильників прийти нам в поміч в поширюванні газети, а робітників, що є без праці, просимо зайти до нашої адміністрації (вулиця Руська ч. 3, перший поверх).

— „Вперед“ під арештом. В суботу вночі, коли робітники Ставропільської друкарні зайняті були друкуванням нашої газети, загостила до друкарні польська військова поліція та „арештувала“ вже видруковану газету. Стягнуто з ліжка префекта друкарні та погрозою: „odpowiadasz rap swoja głowa“ наказано видання газети. Та не досяєть на тім. На розказ команданта тої виправи мусів машиніст розсіпати форму, щоби не можна її більше ужити. В неділю рано удався наш редактор до шефа військового пресового бюро, щоби довідатися про причину арештування газети, тим більше, що наказ генерала Розвадовського щодо видання „Впереду“ українським та латинським письмом зівстав виконаний. Тут заявлено нашому редакторови, що все те сталося — „przez romułka“!!! — Гарна помилка, яка коштує нас більше як півтора тисяча корон!

— Замкнення недільних українських робітничих зборів та арештування. На неділю, дня 1 грудня скликала українська соціалдемократична партія у Львові кілька нарад в справі організації львівського українського робітництва та в справі заснування Української Робітничої Ради. Збори відбулися в організації друкарів та в товаристві „Зоря“, де зібралися дуже численно українські залізничники. Вже при кінці зборів залізничників в „Зорі“ заявила польська військова поліція, яка арештувала всіх присутніх; в результаті поліціянти забрали з собою трох наших товаришів, а решту випустили на волю. Переведено теж ревізію в „Зорі“ та забрано з собою старий прапор „Зорі“, старі протоколи і т. п. До організації друкарів прийшла поліція вже по зборах, коли Українці розійшлися, а лишилися самі товариші Поляки. Не арештовано вправді нікого, але замкнено льокаль. Так в справі арештувань в „Зорі“, як і в справі замкнення друкарської організації удалися наші товариші з інтервенцією, яка дотепер лишилася без результату. — На полудни того самого дня були заповіджені наради в Секретаріаті партії, та не могли вже відбутися. І тут до Секретаріату зайшла поліція „в гості“.

— Чому завішено „Діло“? „Wiek nowy“ доносить, що „Діло“ завісили польські військові влади на якийсь час з привозу того, що воно в недовольний спосіб обговорювало перебіг воєнних чинностей. Трох співробітників „Діла“, по списанню з ними протоколу, випущено на волю.

— Жидівський дневник „Tagblatt“ зівстав завішений.

— Урядова нагілка на Українців. Урядова „Газета Львова“ пише: „Як легко можна було передвидіти, по таким насильнім перевороті, якого дізнав Львів останніми тижнями, появляються з одної сторони неузасаднені аларми і спричиняють неспокій в місті, а з другої сторони побіжені в сій нещасливій братовбійчій боротьбі Українці, що лишилися у Львові, стараються всякими способами заколотити спокій. В тій цілі ведуть тайну агітацію, уладжують зібрання і наради, стараються ріжними обітницями отуманити легковірні уми, а передівсім втягнути до діла певні жидівські партії, викликати большевицький рух та спричинити анархію“. По тім вступі накликає „Газета Льв.“ Поляків до єдності й до оборони вітчизни. Отже Українці є винні тому, що між Поляками нема єдності, та що наші польські товариші не хочуть іти разом з шпихтою та з ріжними дерешкірами чи „paskacz-ами“!

— Безробітте українського робітництва та урядників у Львові зростає з кожним днем. Українських робітників віддають з роботи польські підприємці та майстри. Танож багато укр. урядників, які були заняті в польських інституціях, ходять позбавлені праці, а тим самим средств до життя. До нашої редакції заходять люди всіх сфер з просьбою о яку небудь роботу — яку ми їм дати не можемо, бо не маємо ніякої. Українські інституції, підприємці та майстри роблять все, щоби зменшити число безробітних, однак се мало що помагає, бо більше є безробітних, як праці.

— З нарад Робітничої Ради польської соціал-дем. партії. В неділю, 1 грудня, веліся у Львові наради польської Робітничої Ради при участі понад 150 делегатів усіх фахових організацій. На пропозицію головної комісії вибрано до президії Ради отсих товаришів: голова Гавенер, заступник Обірек і Лянг, секретарі Баранський і д-р Ступницький. Політичний реферат поручено президії, просвітний реферат Смуліковський, господарчий Христовський, правничий д-р Ступницький, пресовий президія, заводовий Ширек, скарбовий Екерт. Далі веліся наради що-до доповнення тимчасової ради міської через представителів працюючої класи. Крім инних справ обговорювано теж справу видавництва органу.

— Заказ фотографування. Команда міста оголошує, що фотографування в місті безуспішно заборонене. Жандармерія і міліція мають розказ конфіскувати апарати а винних придержувати. — Czesław Maczyński m. p.

— Страхи на ляхи! Польська преса страшить Українців (не смійтеся!) „старорусинами“!... Каже, що останні випадки цілком скомпромітували українську політику в очах „рускої“ суспільності в Галичині. Нема впрочім з ким говорити, бо українські міністри знаходяться по тамтїм боці, а тут нема з ким говорити, бо ті, що лишилися у Львові, не мають ні охоти ні мандату до переговорів. Лишаються отже до розпорядимости „roszczeni starorusin“, складаються з батюшки Давидовича, батюшки Давидяка, радника Лісковацького, Маркова та „wielu innych“. Отже чийох генералів Поляки вже винайшли, треба би ще найти дрібницю — військо...

— Французькі війська у Львові. Таку байку дустили вчора польські газети. А видрукували се дуже великими та товстими черенками. Поки ще нема ще Французів у Львові, бо вони самі у себе у Франції не можуть дійти до ладу. А як і прийдуть до Львова, то не будуть страшніші а певно привітливіші від иншого війська. Впрочім що то вже не виписують польські буржуазні газети! Писали, що війська антант заняли Коломию, ідуть на Станіславів, що заняли Одесу, Київ, мамерують на Москву і Бог знає де ще! Оттаке саме й з французькими військами у Львові!

— Як інформують польські буржуазні газети своїх читачів. В околиці Львова забрали польські легіонери двох пруських офіцирів, які стояли на чолі українських „банд“. — Німці поставили до війни проти Поляків в Королівстві Жидів, в Галичині Українців. — Українці цілком винеслися з Черновець. — В Одесі є лише військова комісія антант (а вчора була Одеса занята військами антант)...

— На піддержання нашої газети зложили (в коронах): С. К. 100, А. В. 20, Д. С. 1000, М. Котик 4, разом 1124 корон. Повиешу суму зібраних наші товариші в неділю. Подаючи се до відома наших Товаришів та Товаришок, звизаємо ще раз всіх не уставати в праці коло ширення нашої газети скрізь по закутках Львова, приєднування передплатників та збирання на пресовий фонд „Впереду“! Мусимо удержати наш український робітничий дневник у Львові! Тільки троха праці та охоти!

Оповістки.

— Просимо всіх, хто їде чи їде на провінцію, забрати з собою „Вперед“, бо через недостачу комунікації, не можемо розсилати нашої газети. Просимо зайти до адміністрації (вулиця Руська ч. 3, I. поверх).

— Партійний секретаріат УСДП. знаходиться при вулиці Руській ч. 3. I. поверх і там треба звертатися у всіх партійних справах. Урядові години: від 11—1 в полудне і від 3—5 попол.

— Дра Вальницького, канд. адв., просимо зайти до нашої редакції.

Ширіть скрізь свою робітничу газету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук! Збирайте складки на пресовий фонд „Впереду“!

Кольпортерів до розношування газет потрібно сейчас. Зголошуватися до адміністрації „Впереду“ (вулиця Руська ч. 3, I. поверх).